

Lieta C-625/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 12. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Corte suprema di cassazione (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 17. jūlijs

Prasītājs:

Società agricola Circe di OL società semplice

Atbildētāji:

ST, savā vārdā un kā *ditta individuale Agricola Case Rosse di ST* īpašnieks

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

Pamatlietas priekšmets

Kasācijas sūdzība *Corte di Cassazione* [Kasācijas tiesā], ko lauksaimniecības uzņēmums *Circe* iesniedzis par spriedumu, ar kuru *Corte d'appello di Roma* [Romā apelācijas tiesa] apstiprināja vairāku KLP (kopējā lauksaimniecības politika) maksājumu, kas iepriekš bija provizoriski piešķirti uzņēmumam *Circe*, piešķiršanu individuālajam uzņēmumam *Agricola Case Rosse di ST*, pamatojoties uz Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrajā daļā minētā jēdziena "sadalīšana" plašu interpretāciju.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, pirmkārt, attiecas uz Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punktā un Regulas Nr. 795/2004 15. pantā izmantotā jēdziena "sadalīšana" tādas plašas interpretācijas pieņemamību, kas papildus komercietībām specifiskajam "sadalīšanas" institūtam iekļauj jebkuru

līgumtiesisku pasākumu, ar kuru nosaka lauksaimniecības zemes, ko sākotnēji apstrādājusi konkrēta saimniecība, piešķiršanu diviem dažādiem lauksaimniekiem.

Otrkārt, lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā ir jautājums, vai gadījumā, ja jēdziena “sadališana” piemērošanas joma ir aprobežojama ar konkrēto komercietību institūtu, Eiropas Savienības tiesībās KLP maksājumu galīgās piešķiršanas nolūkā ir nozīme citiem tiesiskajiem pasākumiem, ar kuriem nosaka sākotnēji apstrādātās platības samazinājumu, un brīdim, kurā ir noticis minētais samazinājums.

LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

“1) Vai jēdziens “sadališana”, kas ietverts Regulas (EK) Nr. 1782/2003 33. panta 3. punktā un Regulas (EK) Nr. 795/2004 15. pantā, ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz komercietībās paredzētu institūtu un tādējādi nozīmē uzņēmumu izmantošu darījumu ar sašķeļošu ietekmi, kura rezultātā viena uzņēmuma sākotnējais īpašums un apstrādāto platību kopums tiek sadalīti divos atsevišķos īpašumos, kas pieder dažādām juridiskām personām, vai arī to var interpretēt plašā nozīmē un tādējādi piemērot visiem līgumtiesiskiem pasākumiem, kuru galarezultāts ir sākotnējā “lauksaimnieka” uzņēmuma sākotnējā īpašuma un apstrādāto platību kopuma piešķiršana divām dažādām personām, tostarp ar daļu nodošanu un zemes pārdošanu?”

2) Vai atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1782/2003 noteikumu kopuma (2., 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43. un 44. pants) pareizai interpretācijai KLP maksājumu galīgās piešķiršanas nolūkā, pirmo reizi piemērojot vienreizējo maksājumu, ir svarīgs apstrādātās platības un atbalsttiesīgo hektāru samazinājums 2002. gada laikā pēc tam, kad “lauksaimnieks” bija iesniedzis pieteikumu un tam bija provizoriski piešķirti maksājumi, ja šis samazinājums notika ar darījumu par attiecīgās zemes daļas nodošanu vēl 2002. gadā, un vai minētās samazinošās izmaiņas var veikt arī *ex officio* galīgās piešķiršanas laikā?”

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001, it īpaši 33. panta 3. punkts, kā arī 2., 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43., 44., 45. un 46. pants

Komisijas Regula (EK) Nr. 795/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienreizējo maksājumu shēmu, kura

paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, it īpaši 15. pants

Īss lietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pirms 2. punktā izklāstītā līgumiskā pasākuma lauksaimniecības uzņēmums *Circe* (turpmāk tekstā – “*Circe*”), kas tolaik piederēja diviem brāļiem OL un ST, bija iesniedzis pieteikumu par KLP maksājumu piešķiršanu, pēc kura tam provizoriski tika piešķirti 130 KLP maksājumi, pamatojoties uz minētā uzņēmuma apstrādāto platību.
- 2 Pēc šīs provizoriskās piešķiršanas *Circe* tika pakļauts vairākiem saistītiem līgumiskiem pasākumiem. Konkrēti, ar 2002. gada 1. augusta aktu ST un viņa sieva TZ pārdeva savu 50 % daļu no *Circe* pamatkapitāla OL un viņa sievai MU un līdz ar to *Circe* tika pārdēvēts par lauksaimniecības uzņēmumu *Circe di OL*. Turklāt ar citu 2002. gada 1. augusta aktu MU nodeva ST vairākas viņai piederošas zemes platības, kas atrodas Sece [*Sezze*] pašvaldībā, un šīs nodošanas rezultātā *Circe* zaudēja daļu no zemes, uz kuras pamata tam provizoriski tika piešķirta daļa no 130 KLP maksājumiem.
- 3 Iepriekš minēto līgumisko pasākumu rezultātā *Circe* tika galīgi piešķirti tikai 71 KLP maksājumi un nevis provizoriski piešķirtie 130 KLP maksājumi.
- 4 Ar 2006. gada 5. jūnija prasības pieteikumu *Circe* cēla prasību *Tribunale di Roma* [Romas tiesā] pret *AGEA* [Atbalsta piešķiršanas aģentūru lauksaimniecības nozarē], ST un individuālo uzņēmumu *Agricola Case Rosse di ST* (turpmāk tekstā – “*Case Rosse*”), lūdzot it īpaši atzīt tā tiesības uz 130 KLP maksājumu, kas izriet no provizoriskās piešķiršanas, samaksu. Ar 2011. gada 27. jūnija spriedumu *Tribunale di Roma* noraidīja *Circe* prasību.
- 5 Sekojoši otrajā instancē par jautājumu lēma *Corte d'appello di Roma* 2017. gada 21. aprīļa spriedumā Nr. 2632/2017. *Corte d'appello* piešķīra *Case Rosse* proporcionāli dažus no KLP maksājumiem, kas provizoriski jau bija piešķirti *Circe*, ar pamatojumu, ka iepriekš minēto zemi, kas atrodas Sece pašvaldībā, kopš 2002. gada septembra vairs neapstrādāja *Circe*, bet gan ST un *Case Rosse*. *Corte d'appello* savu lēmumu pamatoja ar īpaši plašu Regulas Nr. 1782/2003 33. panta pēdējās daļas un tajā izmantotā jēdziena “sadališana” interpretāciju, uzskatot, ka šis jēdziens attiecas uz visiem gadījumiem, kad viens lauksaimnieks pārņem citu, jo KLP ieguldījumi būtu jāsaista ar apstrādāto platību.
- 6 Ar pieteikumu Nr. 18175/2017 *Circe* iesniedza kasācijas sūdzību par minēto *Corte d'appello di Roma* spriedumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 7 Kasācijas sūdzībā *Circe* it īpaši apgalvo, ka ir pārkāpts Regulas Nr. 795/2004 15. pants, Regulas Nr. 1782/2003 2. panta a) punkts un 33., 38., 45. un 46. pants, kā arī ministrijas dekrēti, ar kuriem Itālijas valsts pieņēma Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas noteikumus.
- 8 Pirmkārt prasītājs uzskata, ka *AGEA* nelikumīgi veica KLP maksājumu galīgo piešķiršanu, pieņemot, ka ir notikusi *Circe* sadalīšana, lai gan tā nebija dokumentēta un faktiski neeksistēja, jo bija notikusi tikai pamatkapitāla daļu nodošana.
- 9 Proti, Eiropas Savienības noteikumos sadalīšana ir paredzēta tikai saistībā ar gadījumu, kad no sākotnējā lauksaimnieka tiek izveidoti divi jauni lauksaimnieki, savukārt zemes nodošanai nav nozīmes.
- 10 Otrkārt, prasītājs uzskata, ka KLP maksājumu galīgās piešķiršanas nolūkā nav nozīmes apstrādātās lauksaimniecības platības samazinājumiem, kuri notikuši atsauces periodā, šajā gadījumā laikposmā no 2000 līdz 2002. gadam. Šajā ziņā *Circe* atzīmē, ka KLP maksājumi noteiktos apstākļos var būt neatkarīgi no zemes un tos var nodot par atlīdzību.
- 11 *ST* un *Case Rosse*, gluži pretēji, uzskata, ka *AGEA* bija pienākums arī *ex officio* labot KLP maksājumu provizorisko piešķiršanu, pamatojoties uz faktiski apstrādāto platību un atbalsttiesīgajiem hektāriem.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 12 *Corte di cassazione* uzskata, ka strīda izšķiršanai ir jāinterpretē, pirmkārt, Regulas Nr. 795/2004 15. pants un Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkts, īpaši atsaucoties uz lauksaimniecības uzņēmuma “sadalīšanas” jēdzienu, un, otrkārt, Regulas Nr. 1782/2003 2. panta a) punkts un 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43., 44., 45. un 46. pants.
- 13 Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta un Regulas Nr. 795/2004 15. panta interpretācija konkrēti attiecas uz pirmo prejudiciālo jautājumu.
- 14 Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrā daļa it īpaši paredz, ka lauksaimniekiem, kuri pārvalda saimniecības pēc sadalīšanas, ir proporcionāla pieeja vienreizējā maksājuma shēmai, ievērojot tos pašus nosacījumus, kas attiecas uz lauksaimnieku, kurš pārvaldīja sākotnējo saimniecību. Regulas Nr. 795/2004 15. pantā it īpaši ir paredzēts, ka Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas izpratnē “sadalīšana” ir lauksaimnieka sadalīšana vismaz divos jaunos lauksaimniekos, no kuriem vismaz viena pārvaldību, ieņēmumus un finansiālos riskus kontrolē vismaz viena no juridiskajām vai fiziskajām personām, kuras sākotnēji pārvaldījušas saimniecību, vai arī lauksaimnieka sadalīšana, izveidojot vismaz vienu jaunu lauksaimnieku, ja otra

- pārvaldību, ieņēmumus un finansiālos riskus kontrolē lauksaimnieks, kurš sākotnēji pārvaldījis saimniecību. Tajā pašā Regulas Nr. 795/2004 15. pantā ir arī noteikts, ka tiesību uz maksājumu skaitu un vērtību nosaka, pamatojoties uz pamatsummu un hektāru skaitu, kas atbilst no sākotnējās saimniecības nodotajām ražošanas vienībām.
- 15 Ņemot vērā šos noteikumus, ir jānoskaidro, vai ir pareiza tiesu, kuras izskatīja lietu pēc būtības, pieņemtā Regulas Nr. 2003/1782 33. panta plašā un šī noteikuma tiešajam formulējumam pretējā interpretācija, saskaņā ar kuru minētajā pantā izmantotais jēdziens “sadališana” attiecas ne tikai uz konkrēto komercietību institūtu, bet ietver arī visus gadījumus, kuros viens lauksaimnieks pārņem citu, un līdz ar to ir nozīme jebkādam izmaiņām attiecīgā uzņēmuma sākotnēji apstrādātajā platībā.
 - 16 *Corte di Cassazione* ieskatā jēdziens “sadališana”, kas ir komercietību tehnisks termins, ko izmanto vairākos Eiropas normatīvajos aktos saistībā ar komercdarbību, var tikt interpretēts plaši, ņemot vērā elastību, kas raksturīga Regulai Nr. 1782/2003 attiecībā uz lauksaimniecības darbības veikšanas juridiskajām formām. Tomēr šādai interpretācijai, ar kuru ievērojami tiek paplašināta sadalīšanas jēdzienam parasti piešķirtā tehniskā un tiesiskā nozīme, ir nepieciešams Tiesas apstiprinājums. Proti, šajā lietā nepastāv ne *acte clair*, ar ko būtu izslēgts pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, ja nav pamatotu šaubu par piemērojamās tiesību normas nozīmi, ne *acte éclairé*, ar ko izslēdz minēto pienākumu, ja Savienības tiesību aktus jau ir interpretējušas Savienības tiesas.
 - 17 Savukārt Regulas Nr. 1782/2003 2. panta a) punkta un 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43., 44., 45. un 46. panta interpretācija attiecas uz otro prejudiciālo jautājumu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka gadījumā, ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir tādā nozīmē, ka jēdziena “sadališana” piemērošanas joma tiek attiecināta tikai uz konkrēto komercietību institūtu, ir jānosaka, vai un cik lielā mērā KLP maksājumu galīgās piešķiršanas nolūkā lauksaimniecības uzņēmumam, piemērojot vienreizējo maksājumu, ir svarīgs apstrādātās platības samazinājums atbalsttiesīgo hektāru izteiksmē, kas noticis pēc pieteikuma iesniegšanas un KLP maksājumu provizoriskās piešķiršanas, bet vēl 2002. gadā un pirms galīgās piešķiršanas.
 - 18 *Corte di Cassazione* vispirms atzīmē, ka Regulas Nr. 1782/2003 34., 43. un 44. pants, šķiet, saista KLP maksājumus ar apstrādāto platību, jo tiesības uz atbalstu ir saistītas ar “atbalsttiesīgu hektāru”, proti, ar hektāru jebkuras uzņēmuma lauksaimniecības zemes, izslēdzot zemes platības, kas paredzētas mežsaimniecībai vai ar lauksaimniecību nesaistītas platības.
 - 19 Iesniedzējtiesa norāda, ka šajā gadījumā sākotnēji apstrādātās platības samazināšana notika Regulas Nr. 1782/2003 38. pantā noteiktajā atsaucē periodā, proti, laikposmā no 2000. līdz 2002. gadam, lai arī pēc tam, kad *Circe* bija iesniedzis atbalsta pieteikumu. Tomēr apstrādātās platības samazinājuma iespējama nenozīmīgums atsaucē periodā būtu pretrunā it īpaši

Regulas Nr. 1782/2003 23. un 24. pantam. Proti, pēdējie minētie noteikumi skaidri paredz, ka dalībvalstīm ir jāveic atbalsta pieteikumu administratīvas pārbaudes, cita starpā pārbaudot atbalsttiesīgo platību, un, ja tiek konstatēts, ka lauksaimnieks neatbilst nosacījumiem atbalsta saņemšanai, maksājums tiek samazināts vai netiek piešķirts.

- 20 Visbeidzot, *Corte di Cassazione* norāda, ka apstākļi, ka, ievērojot konkrētus nosacījumus, KLP maksājumi var cirkulēt un tikt pārdoti, nepavisam nenozīmē, ka to sākotnējā piešķiršana nebūtu pareiza un pamatota ar noteiktas apstrādātās zemes platības esamību.
- 21 Tādējādi iesniedzējtiesas ieskatā var secināt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1782/2003 36. pantu atbalsts ir jāizmaksā, pamatojoties uz tiesībām uz atbalstu, kas paredzētas šīs regulas 3. nodaļā, saistībā ar tādu pašu atbalsttiesīgo hektāru skaitu saskaņā ar šīs regulas 44. panta 2. punktu.